

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3217

Vragen van het lid **Diks** (GroenLinks) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *het handelsverkeer tussen de EU en Westelijke Sahara* (ingezonden 2 augustus 2018).

Antwoord van Minister **Kaag** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 17 september 2018).

Vraag 1

Klopt het dat de Europese Commissie een voorstel heeft gedaan om te regelen dat handelsafspraken tussen de Europese Unie (EU) en Marokko ook geldig zijn voor de Westelijke Sahara?

Antwoord 1

Ja, dit klopt. De Europese Commissie heeft op 11 juni 2018 voorstellen aan de Raad voorgelegd voor Raadsbesluiten tot ondertekening en sluiting van een briefwisseling met Marokko, waarmee de geografische reikwijdte van twee protocollen (import, oorsprongsregels) bij het Associatieakkoord met Marokko wordt uitgebreid naar de Westelijke Sahara. De Raad heeft op 16 juli 2018 het besluit tot ondertekening namens de Unie vastgesteld en is nog in afwachting van de vereiste goedkeuring door het Europees parlement om het besluit tot sluiting van het akkoord vast te kunnen stellen. Uw Kamer is geïnformeerd over de Nederlandse positie ten aanzien van deze aanpassing via de geannoteerde agenda Raad Buitenlandse Zaken van 16 juli 2018 (Kamerstuk 21 501–02, nr. 1895) en in antwoorden van het kabinet op het schriftelijk overleg Raad Buitenlandse Zaken van 16 juli 2018 (Kamerstuk 21 501–02, nr. 1896).

Vraag 2

Deelt u de mening dat, mede gelet op de uitspraak van het Europese Hof van Justitie d.d. 21 december 2016 (C-104/16 P), het uitbreiden van de territoriale reikwijdte van de handelsafspraken met Marokko naar de Westelijke Sahara niet kan plaatsvinden zonder goedkeuring van de Westelijke Sahara als onafhankelijke partij? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

De Nederlandse inzet is erop gericht geweest dat de uitspraak van het Europese Hof van Justitie wordt nagekomen. Dit betekent onder meer dat de oorspronkelijke bevolking adequaat moet worden betrokken. Het kabinet is van mening dat de Commissie en Europese Dienst voor Extern Optreden

(EDEO) alle redelijke en haalbare stappen hebben ondernomen om de bevolking van de Westelijke Sahara adequaat te betrekken.

Vraag 3

Welke stappen zijn door de Europese Commissie gezet om de bevolking van de Westelijke Sahara bij dit proces te betrekken? Deelt u de opvatting dat het consulteren van Marokkaans-gekozen officials of economisch belanghebbenden hier niet de doorslag in kunnen geven?

Antwoord 3

De Europese Commissie en Europese Dienst voor Extern Optreden hebben zich ingezet om een brede groep vertegenwoordigers en belangenorganisaties, inclusief vertegenwoordigers van het Polisario Front, zo goed mogelijk te betrekken. Het overgrote deel van de geconsulteerde partijen heeft hun visie gedeeld met de Europese Commissie. Enkele groepen, zoals de Sahrawi Association of Victims of Human Rights Violations, hebben daarvan afgezien. Marokko heeft als verdragspartij bij het Associatieakkoord ook vertegenwoordigers geconsulteerd. De uitkomsten hiervan zijn door de Europese Commissie meegenomen in het verslag van de consultatie.¹ Het kabinet steunt de Commissie in de brede consultatie waarin meerdere partijen zijn gehoord.

Vraag 4

Klopt het dat de Europese Commissie partijen als «geconsulteerd» aanmerkt, terwijl deze partijen geweigerd hebben met de commissie in gesprek te gaan of anderszins geen gesprek heeft plaatsgevonden? Welk percentage van de consultaties van de Europese Commissie ter zake betreft dit?

Antwoord 4

Zie ook het antwoord op vraag 3. De Europese Commissie heeft zich ingezet een brede groep vertegenwoordigers en belangenorganisaties zo goed mogelijk te betrekken. Het stond deze partijen vanzelfsprekend vrij om al dan niet hieraan mee te werken. Een overzicht van de consultatie, inclusief lijst met belanghebbenden die zijn geconsulteerd, is online beschikbaar.

Vraag 5

Acht u het acceptabel dat door de EU-handelsafspraken met een onrechtmatige bezetter worden gemaakt met betrekking tot het handelsverkeer van en naar het bezette gebied? Zo ja, hoe rijmt u dat met de grondwettelijke taak van de Nederlandse regering om zich in te zetten voor het handhaven van de internationale rechtsorde?

Antwoord 5

Het kabinet is van mening dat de geografische reikwijdte van de handelsafspraken met Marokko kunnen worden uitgebreid tot de Westelijke Sahara. Marokko oefent feitelijk gezag uit in het gebied. Het is daarom mogelijk met Marokko internationale handelsafspraken te maken die in overeenstemming zijn met internationaalrechtelijke randvoorwaarden en waarbij de uitspraak van het EU-Hof wordt nagekomen.

Vraag 6

Erkent u het Polisario Front als vertegenwoordiging van de bevolking van de Westelijke Sahara? Zo ja, hoe beoordeelt u dat de Europese Commissie niet met deze partij in gesprek is gegaan?

Antwoord 6

Nederland erkent de claims van Polisario over de Westelijke Sahara en de door Polisario uitgeroepen République Arabe Saharaoui Démocratique niet. De Europese Commissie heeft een brede groep vertegenwoordigers en belangenorganisaties geconsulteerd. Eveneens hebben technische discussies plaatsgevonden met vertegenwoordigers van het Polisario Front. Dit wordt vermeld in het verslag van de consultatie. Het kabinet is echter van mening dat de instemming van Polisario niet doorslaggevend is.

¹ Het rapport van de effectenbeoordeling en consultatie vindt u hier: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018SC0346&from=FR>.

Vraag 7

Heeft de importeur van het schip met strooizout uit de Westelijke Sahara dat 30 april 2017 aanmeerde in Dordrecht inmiddels vrijstelling van invoerrechten aangevraagd op basis van handelsafspraken met Marokko? Is een eventuele aanvraag ingewilligd? Zo ja, wat is daar dan de juridische en morele basis van?

Antwoord 7

Ja, de importeur heeft bij invoer van zout een preferentie van het invoerrecht aangevraagd op basis van afspraken in het Associatieakkoord tussen de Europese Unie en Marokko. De Douane heeft de aanvraag voor de preferentie vooralsnog ingewilligd. De Douane heeft echter tevens om een nader onderzoek verzocht in Marokko en is ook een nader onderzoek gestart in Nederland. Als uit deze onderzoeken volgt dat de feitelijke oorsprong van het zout niet Marokko is maar bijvoorbeeld de Westelijke Sahara, zal het betreffende invoerrecht alsnog worden geheven. De juridische basis hiervoor is het Douanewetboek van de Europese Unie en de uitspraak van het Europese Hof van Justitie (zaak nr. C-104/16P van 21 december 2016).